

پیشنادهایی برای کار با دانش آموزان بریل خوان در کلاس عادی

نویسنده: السی راثو، معلم دانش آموزان با نقص بینایی، مدرسه مستقل منطقه تیلر
ترجمه: شراره قدوسی فرید

آنها را کاملاً درک کرد. برای مثال مفهوم بلندی چیست؟ چگونه کسی تفاوت میان انسان قد بلند، درخت بلند و ساختمان بلند را برای فردی شرح می دهد که تاکنون آنها را ندیده است؟ یا ابرهای سفید در آسمان آبی را توصیف می کند. چهره شهر پس از طوفان و گردباد را بیان می نماید، حالت چهره فردی را توصیف می کند که وحشت زده است.

معلمانی که با کودکان نابینا کار می کنند باید آنها را درک و انجام مهارت های مفاهیم پایه مانند گردی کمک نمایند. یک کودک نابینا باید بیاموزد که سکه، توپ و هم چنین چرخ گرد است و این ها نمونه هایی از اشیایی گرد هستند. از آنجایی که اشیاء مذکور اندازه مختلفی دارند و به گونه ای متفاوت احساس می شوند شاید دانش آموز چگونگی اطلاق "گردی" به آنها را درک نکند.

آموزش کودکان بریل خوان، ویژه و منحصر به فرد است. معلمان با کمی سازگاری و انطباق می توانند به چگونگی موفقیت خود پی ببرند. اولین گام این است که تشخیص دهند برای کودک نابینا یا کودکی با بینایی محدود، یادگیری شبیه چه چیزی است. کودکی که فاقد بینایی طبیعی است باید اصول و مقدمات همه چیز را بیاموزد؛ نحوه راست نشستن، سینه خیز رفتن و غیره. هشتاد درصد از آنچه یک نوزاد یاد می گیرد از طریق حس بینایی می باشد بنابراین منطقی است که کودک نابینا بر اساس تصادف یاد بگیرد و این امر آموزش و مداخله به هنگام دوران کودکی را برای یادگیری و رشد بسیار حایز اهمیت می نماید. عملکرد کودکان نابینا حتی با آموزش به موقع معمولاً کمتر از همسالان بینا می باشد زیرا چیز زیادی برای یادگیری وجود ندارد با این حال درس هایی در زندگی وجود دارد که بدون بینایی نمی توان

کودک زمانی قادر به اطلاق "گردی" به تمام این اشیاء است که مفهوم آن را کاملاً درک کند. کودک با نقص بینایی شدید به ندرت درسی را در یک جلسه درک می کند و به خوبی یاد می گیرد. آموزش کامل مفهوم آن را نداند. یک وقتی به یک یکی از دانش آموزهایم گفتم که عینک جدیدی دارم، او در جواب گفت پدرش هم لنز جدیدی دارد. وقتی پرسیدم لنز چیست در پاسخ گفت نمی دانی در زبان انگلیسی نیز کلمات بسیاری وجود دارد که می توان به شیوه های مختلف آنها را به کار برد و گاهی مفاهیم گیج کننده ای پیدا می کنند برای مثال، یک پرنده پرواز می کند، یک هواپیمای جت نیز پرواز می کند اما یک پرچم چگونه پرواز می کند؟ معلمان کارآمد و واقعی همیشه از دانش آموز نابینا سوال می کنند یا موقعیت هایی را ایجاد می کنند که وی درک کلمه را نشان دهد. آموزش کودک با نقص بینایی را می توان به یک ساختمان تشبیه کرد جزئی از دانش روی جزء

معلمانی که با کودکان نابینا کار می کنند باید آنها را در درک و انجام مهارت های مفاهیم پایه مانند گردی ک کمک نمایند

دیگر قرار می گیرد مانند یک طبقه که روی طبقه دیگر قرار دارد. سوال این است که آیا این ساختمان بنایی یک طبقه خواهد بود یا یک آسمان خراش؟ راه دیگر برای تجسم این مطلب این است که تصویر یک مثلث معکوس را در ذهن خود ترسیم کنیم یادگیری فقط با یک مفهوم کوچک آغاز می شود، این مفهوم گسترش می یابد و برای آموزش مفاهیم دیگر به کار می رود بنابراین هر م مذکور از انتها به ابتدا ساخته می شود. حال که نمونه هایی از تفاوت یادگیری کودک نابینا و دانش آموز بینا را دارید یا اکنون شما "می بینید" آنچه آنها نمی بینند، ببینید به نکاتی توجه کنیم که شاید برای استفاده در کلاس مفید باشند.

چند اصل کلی در پاره دانش آموزان بریل خوان

● "قانون طلایی" آموزش کودکان نابینا این است که هیچ گاه کاری برایشان نکنیم که آنها خود قادر به انجام دادن آن هستند. ● به یاد داشته باشید این دانش آموز درست مانند سایر دانش آموزان است مگر با نقص بینایی، او کودکی است که تحت تعلیم

قرار می گیرند نه یک فرد نابینا.

● زمانی را برای ملاقات با دانش آموز برنامه ریزی کنید، در نتیجه می توانید خود را معرفی نمایید و در موقعیتی تک به تک با یکدیگر آشنا شوید ضمن اینکه فرصت خوبی در اختیار وی قرار می دهید تا کلاس را بررسی کند.

● در خلال اولین ملاقات از دانش آموزان بخواهید نحوه نوشتن، خواندن، یادداشت برداری و غیره خود را شرح دهد. زمانی را برنامه ریزی کنید تا بتوان اطلاعات مذکور را در اختیار کلاس قرار داد. دانش آموزان عادی همیشه به تجهیزات و وسایل ویژه علاقه مند هستند بنابراین اگر برای امتحان این تجهیزات فرصتی به آنها بدهید، زمانی که وسایل مذکور به کار برده می شوند دانش آموزان کمتر دچار حواس پرتی و آشفتگی می گردند.

● از دانش آموز بخواهید وضعیت چشم خود را شرح دهد، این مهارت مهمی است که وی در باقیمانده زندگی به آن نیازمند است با مطرح کردن موضوع در هر بار، شرح وضعیت مذکور کمی آسان تر می گردد.

● برخی دانش آموزان از بینایی کمی برخوردارند، از آنها بخواهید آنچه را می توانند ببینند برایتان بازگو کنند.

● وقتی می خواهید کودک را لمس کنید او را مطلع نمایید در غیر این صورت ممکن است با این کار وی را بترسانید و یا تهدید نمایید.

● به یاد داشته باشید حدود ۷۰ درصد ارتباط غیر کلامی است. دانش آموز نابینا حالت چهره شما و ایما و اشاره هایتان را نمی بیند و نمی داند چه لباسی پوشیده اید، کودک باید بیاموزد این اطلاعات حیاتی و مهم را از سایر واکنش هایی به دست آورد که در کلاس جریان دارد. شرح موقعیت های موجود برای فرد نابینا بسیار سودمند است.

● درس ها یا گفت و گوهارا ضبط کنید در نتیجه می توانید صدای خود را بشنوید. دانش آموز با نقص بینایی از طریق صدایتان شما را حدس زده و شناسایی می کند، درست مانند افراد بینا که مایلند از طریق نگاه دیگران را شناسایی کنند شما باید آگاه باشید که به نظر دیگران چگونه جلوه می کنید.

● همیشه وقتی با دانش آموز ملاقات می کنید یا به او خوشامد می گوئید خود را معرفی نمایید، سایر دانش آموزان و کارکنان را نیز به این کار تشویق کنید. دانش آموز با نقص بینایی سرانجام یاد می گیرد که افراد را از طریق صدایشان شناسایی کند. لطفاً دیگران را از نزدیک شدن به دانش آموز و پرسیدن این سوال که "من چه کسی هستم" منع کنید. این کار او را در وضعیت بدی

قرار می دهد و می تواند آزار دهنده باشد. چنانچه شما در وضعیت مشابهی دچار بگیریید و نام فرد سوال کننده را فراموش کنید چه احساسی خواهید داشت؟

● هنگام صحبت با دانش آموز ابتدا نام او را صدا کنید در غیر این صورت شاید دانش آموز تشخیص ندهد که با او صحبت می کنید. معمولا صداهای بسیاری در کلاس وجود دارند که گیج کننده و مزاحمند. صدا کردن نام دانش آموز نابینا مانند برقراری ارتباط چشمی با فرد بینا می باشد.

● به سایر اعضای کلاس بیاموزید هنگام صحبت کردن با دانش آموز نابینا نام او را صدا کنند و در صحبت ها بگویند (تمرین این کار بسیار مفید است) این کار در واقع به کودک کمک می کند نام هم کلاسی های خود را یاد بگیرد و با آنها دوست شود.

● به کودک اجازه ندهید از ناتوانی خود به عنوان یک تکیه گاه استفاده کند. از او انتظار داشته باشید که درست مانند سایر دانش آموزان مسوول، وظیفه شناس و مودب باشد.

● در مواقعی باید تطبیق و سازگاری وجود داشته باشد، این موقعیت ها را بیان کرده و دانش آموز با نقص بینایی را در او به راه حل درگیر کنید. این امر به وی کمک می کند تا حل کننده مساله باشد. مشارکت در چنین وضعیتی به تقویت و بهبود عزت نفس دانش آموز کمک می کند و این امر با توانمند ساختن او در هدایت یادگیری، زندگی و آموزش خود میسر می شود.

● دانش آموز نابینا را تشویق نمایید و موقعیت هایی را ایجاد کنید که وی به نحو موثری به فرد دیگری کمک کند. دانش آموزان استثنایی غالباً یاد گرفته اند که کمک گیرنده باشند نه کمک کننده، وقتی افراد بینا به فردی کمک می کنند می توانند لذت را در چشمان وی ببینند فرد نابینا باید نحوه کمک کردن و پاداش گرفتن از تجربیات را بیاموزد.

● لغات خود را تغییر ندهید عبارت هایی مانند "آیا شما می بینید" عبارت های رایجی هستند که همه به کار می برند. به خاطر داشته باشید شما سعی می کنید به کودک با نقص بینایی کمک نمایید تا در جهان بینا زندگی کند.

● به دانش آموز نمره ای را بدهید که خود کسب کرده است. نمره کاذب به یادگیری یا موفقیت او کمک نمی کند.

● چنانچه جوهر یا غذایی را روی بدن یا لباس دانش آموز با نقص بینایی مشاهده کردید به طور جداگانه وی را آگاه سازید.

عوامل و مسایل مربوط به کلاس

● هر کلاس برای نگهداری کتاب های درسی بریل به یک محل نگهداری نیاز دارد. همه کتاب های ایالتی به خط بریل موجود می باشند ولی شامل چندین جلد بزرگ هستند.

● دانش آموزان بریل خوان به دلیل اندازه کتاب ها و تجهیزات خود نیازمند فضای کاری بزرگی هستند به همین منظور میز تحریر یا میز دیگری برای آنها تهیه نمایید.

● یادگیری مشترک یا کار گروهی روش آموزشی موثری برای دانش آموز بریل خوان است که به گسترش دوستی کمک می کند و یادگیری را بهبود می بخشد.

● هر دانش آموز با نقص بینایی یک برگه تغییر و تحول خواهد داشت که در ابتدای سال یا نیم سال تحصیلی به او داده می شود. چنانچه متوجه تغییرات نمی شوید لطفاً از معلم دانش آموز با نقص بینایی سوال کنید. از آنجایی که تغییرات مذکور بخشی از برنامه آموزش انفرادی (IEP) دانش آموز است بسیار ضروری می باشند.

● فضای کلاس را به گونه ای ترتیب دهید که در خلال فیلم ها، گرهمایی ها یا وقایع خاص فردی کنار دانش آموز با نقص بینایی بنشیند. این امر در واقع به موقعیت شناسی و تمرکز بر موضوع کمک کرده و از خیالبافی جلوگیری می کند.

به کودک اجازه ندهید از ناتوانی خود به عنوان یک تکیه گاه استفاده کند. از او انتظار داشته باشید که درست مانند سایر دانش آموزان مسوول، وظیفه شناس و مودب باشد

“قانون طلایی” آموزش کودکان نابینا این است که هیچ‌گاه کاری برایشان نکنیم که آنها خود قادر به انجام دادن آن هستند

خوبی برای بهبود ارتباط میان معلمان است.

● در ابتدای سال یا نیم سال تحصیلی در باره طرح‌ها یا مقالات ویژه مورد نیاز با معلم دانش آموز با نقص بینایی صحبت کنید. اطلاعات بیشتری برای دانش آموز و معلم این امکان را به وجود می‌آورد تا مطالب ویژه را از کتابخانه ایالتی درخواست کنند.

● مهارت‌های اجتماعی غالباً نقاط ضعف دانش آموزان با نقص بینایی هستند چنانچه متوجه می‌شوید که دانش آموز با حالت‌های بی‌پشت میز می‌نشیند، دارای رفتار غیر دوستانه بوده یا بی‌توجه می‌باشد. لطفاً او را اصلاح کرده و معلم دانش آموز نقص بینایی را آگاه سازید. تعلیم و تربیت کودک نابینا فراتر از موارد تحصیلی می‌باشد. اگر کودکی خواندن و نوشتن را بیاموزد اما تعامل موفقیت آمیز با دیگران را یاد نگیرد در نتیجه در معرض خطر انزوا و تنهایی خواهد بود. مهارت‌های اجتماعی برای هر کسی حایز اهمیت است اما برای دانش آموز با نقص بینایی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد.

منبع: اینترنت

● از دانش آموز با نقص بینایی انتظار زیادی داشته باشید. از او انتظار داشته باشید تا از قوانین رفتاری یکسانی پیروی کند و کیفیت کارش مانند دیگران باشد.

● با دانش آموز یک طرح حالت فوق‌العاده تدوین کنید. تخلیه کلاس یا مدرسه را با معلم یا یک جانشین تمرین کنید که می‌تواند یک دانش آموز مسوول باشد.

● بر این نکته تاکید کنید که دانش آموز هنگام حرکت در اطراف کلاس یا مدرسه مهارت‌های حرکتی خود را به کار برد چنانچه متوجه موضوع نمی‌شوید از معلم جهت یابی و تحرک کمک بگیرید.

اطلاعات دیگر

● از یک هفته قبل، نسخه‌ای از مطالبی را به معلم دانش آموز با نقص بینایی بدهید که باید به بریل تهیه شود. برای تهیه برگه کار به خط بریل در مقایسه با تایپ معمولی وقت بیشتری صرف می‌شود. آماده کردن برگه‌های ریاضی می‌تواند یک ساعت به طول انجامد لطفاً برای تهیه مطلب به قدر کافی وقت صرف کنید.

● گزارش سه ماهه‌ای را کامل کنید که معلم دانش آموز با نقص بینایی هر شش هفته برایتان می‌فرستد. این روش بسیار